

۱۰۰۹۲۱

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه

جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی

موضوع:

بررسی عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی (فرآیند انجام پایان نامه)
دانشجویان دکترای حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی تبریز

استاد راهنما:

دکتر محمد یمینی دوزی سرخابی

استاد مشاور:

دکتر محمد قهرمانی

استادان داور:

دکتر سید محمد عباس زادگان

دکتر کورش فتحی واجارگاه

دانشجو:

غلامعلی دهقانی

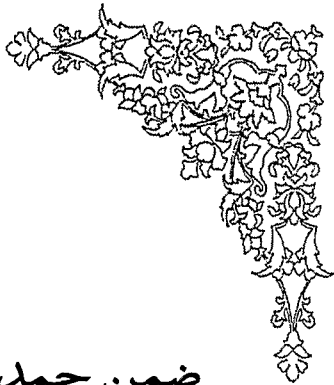
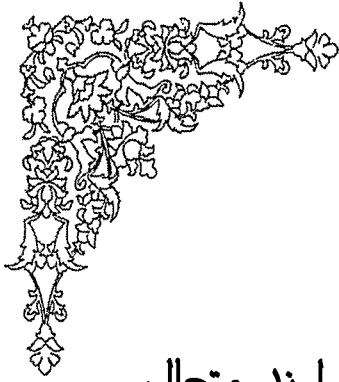
اردیبهشت ۸۶

۱۰۰۹۲۱

کتابخانه دانشگاه شهید بهشتی
تبریز

۱۳۸۶ / ۱۸۱ / ۲۸

تقدیر و تشکر

تقدیر و تشکر

ضمن حمد و سپاس به درگاه خداوند متعال
که توفیق انجام این پژوهش را به بنده عطا فرمود،
پیش از هر چیز بر خود لازم می دانم تا از راهنمایی های
ارزنده و زاهدی استاد راهنمای فرزانه ام جناب آقای
دکتر محمد یمنی و مشورت های دلسوزانه و مشتاقانه استاد
مشاور بزرگوارم جناب آقای دکتر محمد قهرمانی که مرا در
پیشبرد این پژوهش یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایم.
هم چنین از جناب آقای دکتر سید محمد عباس زادگان
و دکتر کوش فتحی که مسئولیت داوری این پایان نامه
را تقبل نمودند تقدیر و تشکر می نمایم.

صمیمانه ترین تقدیرات

تقدیر به روح پاک پدرم شهید نجفعلی دهقانی
او که غرور زندگی امر و افتخار ابدی امر نام و یاد اوست،
حضور شاهد و زنده اش در لحظه های سخت حیاتم یادگیرم
بوده است و گرمای وجودش را همیشه با شانه هایم حس می کنم.

تقدیر به مادر مهربانم

مفهوم کامل صبر و ایثار، آینه صاف عشق و مهربانی
که از خودگذشتگی اش در باورم حک شده است.

تقدیر به همسر عزیزم

یاور همیشگی، سنگ صبور دشواری ها، همراه متعهد،
مؤمن و مهربان که تمام موفقیت هایم را مدیون او هستم.

تقدیر به برادرانم و خواهرانم

که همیشه مشوق و یاور من هستند
و به وجودشان افتخار می کنم.

تقدیر به همه دوستان باصفایم

که مشوق و یاورم بودند.

چکیده

هدف اصلی این مطالعه، شناخت وضعیت عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی (سرپرستی پایان نامه، توسعه مهارت علمی، بنیادهای پژوهش (زیرساخت و جو پژوهشی)، توسعه مهارت پژوهشی، فرایند ارزیابی پایان نامه) دانشجویان دکترای حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی تبریز در فرآیند انجام پایان نامه بوده است. روش تحقیق در این پژوهش، پیمایشی - توصیفی؛ جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دکترای حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی تبریز که از تاریخ ۸۵/۵/۱ لغایت ۸۵/۱۰/۱ موفق به دفاع از پایان نامه خود شده و در شرف فارغ التحصیلی قرار داشتند ($N=136$) و حجم نمونه برابر با ۱۰۰ نفر بود که به روش طبقه ای تصادفی از جامعه مورد نظر انتخاب شدند ($n=100$). در جریان این پژوهش از پرسشنامه PREQ حاوی سی سؤال با مقیاس پنج درجه ای لیکرت استفاده شده است. تحلیل داده های بدست آمده حاکی از آن بود که: (۱) عوامل بنیادهای پژوهش (زیرساخت و جو پژوهشی) و فرآیند ارزیابی پایان نامه بترتیب کمترین و بیشترین میزان رضایت دانشجویان دکترای حرفه ای از تجربه پژوهشی خودشان (فرایند انجام پایان نامه) در سطح دانشگاه و همچنین دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تبریز را به خود اختصاص دادند. (۲) دانشکده پزشکی کمترین میزان رضایت از تجربه پژوهشی در فرآیند انجام پایان نامه در سطح دانشکده ها را به خود اختصاص داده است. (۳) بین دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی در خصوص عوامل سرپرستی پایان نامه و بنیادهای پژوهش (زیرساخت و جو پژوهشی) در رضایت از تجربه پژوهشی دانشجویان در فرآیند انجام پایان نامه تفاوت معنی داری مشاهده گردید. (۴) بین سن، نمره پایان نامه، سنوات تحصیلی دانشجو و میزان رضایت از تجارب پژوهشی او رابطه وجود داشت و همچنین بین جنسیت، تأهل، نحوه سکونت دانشجو و میزان رضایت از تجارب پژوهشی او تفاوت مشاهده گردید.

کلید واژه ها: تجربیات پژوهشی، فرایند انجام پایان نامه، سرپرستی پایان نامه، توسعه مهارت پژوهشی، فرایند ارزیابی پایان نامه، توسعه مهارت علمی و بنیادهای پژوهش.

فهرست مطالب

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات طرح تحقیق

- ۱ مقدمه
- ۲ بیان مسأله
- ۶ اهمیت و ضرورت تحقیق
- ۸ اهداف تحقیق
- ۹ سؤالات تحقیق
- ۱۱ تعریف متغیرها و واژه های اساسی تحقیق

فصل دوم: ادبیات تحقیق

- ۱۷ مقدمه

بخش اول: ارزشیابی کیفیت آموزشی

- ۱۸ کیفیت در آموزش عالی
- ۲۳ ضرورت ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش عالی

بخش دوم: پژوهش دانشجویی

- ۲۸ مفهوم پژوهش
- ۳۰ پایان نامه و فرآیند انجام آن
- ۳۲ جایگاه و اهمیت پایان نامه نویسی (پژوهش دانشجویی)
- ۳۴ کیفیت کار پژوهش دانشجویی

بخش سوم: عوامل تاثیرگذار بر تجربیات پژوهشی دانشجویان

- ۳۹ مقدمه
- ۴۰ سرپرستی (هدایت پایان نامه)
- ۴۲ مشکلات داشتن بیش از یک استاد راهنما
- ۴۳ راهنمایی مؤثر
- ۴۴ عوامل موجود در فرآیند راهنمایی

۴۵	نقش های استاد راهنما و دانشجویان در جریان فعالیت پژوهشی
۴۷	مسئولیت های استاد راهنما و دانشجویان در جریان فعالیت پژوهشی
۴۹	ساختار و مهارت های راهنمایی
۵۰	مهارت های بین فردی استاد راهنما
۵۱	مهارت های آموزشی استاد راهنما
۵۵	ساختارمند کردن راهنمایی
۵۵	ارائه بازخورد
۵۸	برنامه ریزی و نظارت استاد راهنما بر کار دانشجو
۶۶	توسعه مهارت
۶۸	مهارت های کلیدی و شایستگی ها (صلاحیت ها)
۷۲	مهارت های ارتباطی
۷۳	مهارت های حرفه ای و عقلانی
۷۴	رشد فردی
۷۴	مهارت مطالعه و فراشناختی
۷۵	مهارت خواندن
۷۷	مهارت نوشتن
۷۹	مهارت های مسئله گشایی
۸۲	جو عمومی و علمی
۸۳	فرآیند ارزیابی پایان نامه
۸۳	وظیفه دانشجو قبل از دفاع
۸۵	وظیفه استاد راهنما قبل از دفاع
۸۶	وظایف کمیته پایان نامه قبل از دفاع
۸۷	روز دفاع
۸۸	نحوه ارزیابی پایان نامه
۹۱	نمره گذاری و ارزشیابی
۹۳	شفافیت اهداف و انتظارات

۹۴	موارد اداری و فنی پایان نامه
۹۴	برنامه زمانبندی پایان نامه
۹۷	تحویل پایان نامه
۹۷	زیرساخت
۹۸	امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی
۹۹	کتابخانه های دانشگاهی
۱۰۰	فناوری اطلاعات
۱۰۱	حمایت مالی

بخش چهارم: بررسی پیشینه تحقیق

۱۰۲	مقدمه
۱۰۳	پیشینه PREQ
۱۰۵	تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۱۰۹	تحقیقات انجام شده در خارج کشور

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۱۱۶	مقدمه
۱۱۶	نوع و روش تحقیق
۱۱۷	جامعه و نمونه آماری
۱۱۸	روش نمونه گیری و حجم نمونه
۱۱۹	روش جمع آوری اطلاعات
۱۲۰	ابزار جمع آوری اطلاعات
۱۲۲	روایی و پایایی پرسشنامه
۱۲۲	تحلیل سؤال
۱۲۶	ضریب پایایی
۱۲۶	روایی
۱۲۹	تحلیل عوامل
۱۳۸	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۱۴۰مقدمه
۱۴۰اطلاعات توصیفی
۱۴۸بررسی سؤالات اصلی تحقیق
۱۷۹بررسی سؤالات فرعی پژوهش
۱۸۹خلاصه نتایج سؤالات اصلی و فرعی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۹۱مقدمه
۱۹۳یافته های پژوهشی مربوط به سؤالات اصلی
۲۰۲یافته های پژوهشی مربوط به سؤالات فرعی
۲۰۵پیشنهادات اجرایی
۲۰۷پیشنهادات پژوهشی
۲۰۸مشکلات و محدودیت های تحقیق

فهرست منابع

۲۰۹منابع فارسی
۲۱۳منابع لاتین

پیوست ها

۲۱۶پرسشنامه تحقیق (PREQ)
-----	----------------------------

فهرست جداول و نمودارها

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۲-۱): نقش های متنوع استاد راهنما در جریان فعالیت پژوهشی	۴۶
جدول (۲-۲): نقش های متنوع دانشجو در جریان فعالیت پژوهشی	۴۷
جدول (۲-۳): چارچوب توسعه مهارت های کلیدی برای دانشجویان	۷۰
جدول (۲-۴): موارد اداری و فنی ملحوظ در مقررات تدوین پایان نامه به ترتیب الفبایی	۹۵
جدول (۲-۵): برنامه زمانبندی مراحل مختلف پایان نامه	۹۶
جدول (۲-۶): نتایج PREQ در سطح دانشگاه های مختلف استرالیا	۱۱۱
جدول (۲-۷): نتایج PREQ در سطح دانشگاه های استرالیا (۲۰۰۰-۱۹۹۹) در سه دسته مجزا ..	۱۱۱
جدول (۲-۸): نتایج PREQ در دانشگاه سیدنی استرالیا (۲۰۰۵-۲۰۰۲)	۱۱۴
جدول (۳-۱): وضعیت افراد هر طبقه از جامعه آماری و نمونه انتخابی برای هر رشته	۱۱۹
جدول (۳-۲): توزیع سؤالات مربوط به عوامل مؤثر بر تجربه پژوهشی (فرآیند انجام پایان نامه) ...	۱۲۲
جدول (۳-۳): محاسبه ضریب پایایی با حذف سؤالات مربوط به آزمون PREQ	۱۲۴
جدول (۳-۴): ضریب همبستگی هر سؤال با کل آزمون	۱۲۵
جدول (۳-۵): جدول هدف و محتوای مربوط به پرسشنامه تحقیق	۱۲۷
جدول (۳-۶): اطلاعات مربوط با آزمون های K.M.O و کرویت بارتلت	۱۳۰
جدول (۳-۷): محاسبات اولیه	۱۳۰
جدول (۳-۸): مجموع واریانس تبیین شده قبل از چرخش	۱۳۲
جدول (۳-۹): مجموع واریانس تبیین شده بعد از چرخش	۱۳۲
جدول (۳-۱۰): ماتریس همبستگی عوامل مربوط به آزمون PREQ قبل از چرخش	۱۳۳
جدول (۳-۱۱): ماتریس همبستگی عوامل مربوط به آزمون PREQ بعد از چرخش	۱۳۴
جدول (۳-۱۲): جدول تحلیل عامل تأییدی برای گویه های هر عامل	۱۳۷
جدول (۴-۱): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی	۱۴۱
جدول (۴-۲): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب جنسیت	۱۴۲
جدول (۴-۳): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب نوع زبان مادری	۱۴۳

- جدول (۴-۴): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب تأهل ۱۴۴
- جدول (۴-۵): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب وضعیت سکونت ۱۴۵
- جدول (۴-۶): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب سن ۱۴۶
- جدول (۴-۷): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل سرپرستی پایان نامه ۱۵۰
- جدول (۴-۸): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت علمی ۱۵۱
- جدول (۴-۹): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل بنیادهای پژوهش (زیر ساخت و جو پژوهشی) ۱۵۲
- جدول (۴-۱۰): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت پژوهشی ۱۵۳
- جدول (۴-۱۱): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل فرایند ارزیابی پایان نامه ۱۵۴
- جدول (۴-۱۲): فراوانی رضایت دانشجویان از عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی ۱۵۵
- جدول (۴-۱۳): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل سرپرستی پایان نامه به تفکیک دانشکده ۱۵۷
- جدول (۴-۱۴): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت علمی به تفکیک دانشکده ۱۵۸
- جدول (۴-۱۵): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل بنیادهای پژوهش به تفکیک دانشکده ۱۶۰
- جدول (۴-۱۶): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت پژوهشی به تفکیک دانشکده ... ۱۶۱
- جدول (۴-۱۷): فراوانی رضایت دانشجویان از عامل فرایند ارزیابی پایان نامه به تفکیک دانشکده . ۱۶۳
- جدول (۴-۱۸): فراوانی رضایت دانشجویان از عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی (فرایند انجام پایان نامه) به تفکیک دانشکده ۱۶۵
- جدول (۴-۱۹): اطلاعات مربوط به میانگین عامل ها به تفکیک دانشکده و دانشگاه ۱۶۷
- جدول (۴-۲۰): اطلاعات مربوط به آزمون مقایسه میانگین عامل ها در سطح دانشگاه و دانشکده .. ۱۶۸
- جدول (۴-۲۱): اطلاعات مربوط به آزمون تعقیبی توکی مقایسه میانگین عامل ها در سطح دانشگاه و دانشکده ۱۶۹
- جدول (۴-۲۲): اطلاعات مربوط به آزمون تحلیل واریانس یک راه جهت بررسی ریز سؤال ۱-۲ .. ۱۷۲
- جدول (۴-۲۳): اطلاعات مربوط به آزمون تعقیبی توکی جهت بررسی ریز سؤال ۱-۲ ۱۷۳
- جدول (۴-۲۴): اطلاعات مربوط به آزمون تحلیل واریانس یک راه جهت بررسی ریز سؤال ۲-۲ .. ۱۷۴
- جدول (۴-۲۵): اطلاعات مربوط به آزمون تحلیل واریانس یک راه جهت بررسی ریز سؤال ۲-۳ .. ۱۷۵
- جدول (۴-۲۶): اطلاعات مربوط به آزمون تعقیبی توکی جهت بررسی ریز سؤال ۲-۳ ۱۷۶

- جدول (۴-۲۷): اطلاعات مربوط به آزمون تحلیل واریانس یک راهه جهت بررسی ریز سؤال ۲-۴ .. ۱۷۷
- جدول (۴-۲۸): اطلاعات مربوط به آزمون تحلیل واریانس یک راهه جهت بررسی زیر سؤال ۲-۵ .. ۱۷۸
- جدول (۴-۲۹): اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی دو متغیر سن دانشجویان و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۷۹
- جدول (۴-۳۰): اطلاعات مربوط به آزمون t مستقل بین دو گروه زن و مرد و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۸۰
- جدول (۴-۳۱): اطلاعات مربوط به آزمون t مستقل بین دو گروه مجرد و متأهل و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۸۱
- جدول (۴-۳۲): اطلاعات مربوط به آزمون t مستقل بین عوامل مؤثر بر میزان رضایت از تجارب پژوهشی دو گروه زبان ترکی و غیر ترکی ۱۸۲
- جدول (۴-۳۳): اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی دو متغیر معدل کل دانشجویان و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۸۳
- جدول (۴-۳۴): اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی دو متغیر نمره پایان نامه دانشجویان و عوامل مؤثر بر میزان رضایت از تجارب پژوهشی ۱۸۴
- جدول (۴-۳۵): نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نحوه سکونت دانشجویان و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۸۶
- جدول (۴-۳۶): اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی دو متغیر سنوات تحصیلی و عوامل مؤثر بر میزان رضایت از تجارب پژوهشی ۱۸۷
- جدول (۴-۳۷): اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی دو متغیر نمره آزمون علوم پایه دانشجویان و میزان رضایت از عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان ۱۸۸
- جدول (۴-۳۸): خلاصه نتایج بررسی ریزسؤالات مربوط به سؤال اول پژوهش ۱۸۹
- جدول (۴-۳۹): خلاصه نتایج بررسی ریزسؤالات مربوط به سؤال دوم پژوهش ۱۹۰
- جدول (۴-۴۰): خلاصه نتایج مربوط به بررسی سؤالات فرعی پژوهش ۱۹۰

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار (۴-۱): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی	۱۴۱
نمودار (۴-۲): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب جنسیت	۱۴۲
نمودار (۴-۳): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب زبان مادری	۱۴۳
نمودار (۴-۴): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب تأهل	۱۴۴
نمودار (۴-۵): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب وضعیت سکونت	۱۴۵
نمودار (۴-۶): توزیع فراوانی و درصد دانشجویان بر حسب سن	۱۴۷
نمودار (۴-۷): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل سرپرستی پایان نامه	۱۵۰
نمودار (۴-۸): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت علمی	۱۵۱
نمودار (۴-۹): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل بنیاد های پژوهش	۱۵۲
نمودار (۴-۱۰): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل فرایند توسعه مهارت پژوهشی	۱۵۳
نمودار (۴-۱۱): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل فرایند ارزیابی پایان نامه	۱۵۴
نمودار (۴-۱۲): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی	۱۵۶
نمودار (۴-۱۳): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل سرپرستی پایاننامه به تفکیک دانشکده	۱۵۷
نمودار (۴-۱۴): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت علمی به تفکیک دانشکده	۱۵۹
نمودار (۴-۱۵): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل بنیادهای پژوهش به تفکیک دانشکده	۱۶۰
نمودار (۴-۱۶): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل توسعه مهارت پژوهشی به تفکیک دانشکده	۱۶۲
نمودار (۴-۱۷): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عامل فرایند ارزیابی پایان نامه به تفکیک دانشکده	۱۶۳
نمودار (۴-۱۸): درصد فراوانی رضایت دانشجویان از عوامل مؤثر بر تجربیات پژوهشی (فرایند انجام پایان نامه) به تفکیک دانشکده	۱۶۶

فهرست شکل ها و تصاویر

صفحه	عنوان
۳۲.....	شکل (۲-۱): مراحل پی گیری تدوین و ارائه پایان نامه
۴۵.....	شکل (۲-۲): عوامل اصلی فرایند راهنمایی
۵۲.....	شکل (۲-۳): شیوه های مختلف آموزش دانشگاهی

فصل اول

کلیات طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

دانشگاهها و موسسات آموزش عالی بعنوان سازمانهای تولید کننده علم، مسئولیت پاسخ گویی به نیازهای اجتماعی مردم را به عهده دارند. تحولات مداوم و غیرقابل پیش بینی در زمینه های اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژیکی و گرایش عمده جهان بسوی اقتصاد دانش، موجب شده تا دانشگاهها بر ارزیابی دانشکده ها در خصوص اثربخشی برنامه های آموزشی روی آورند. در این میان ارزیابی برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاهها به جهت تولید علم از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. بنابراین حصول اطمینان از مناسب بودن اهداف برنامه های آموزشی و پژوهشی از وظایف اصلی دانشگاهها بوده و بدین منظور لازم است تا نظام ارزیابی مستمر به منظور رفع نقاط ضعف و بهبود وضعیت، بطور پویا عمل نماید.

کیفیت آموزشی و پژوهشی از جمله دغدغه‌هایی است که همیشه نظام‌های دانشگاهی برای دستیابی به آن تلاش می‌کنند. ارتقای مستمر کیفیت آموزش عالی مستلزم استفاده از ارزیابی آموزشی است و کوشش‌های قابل توجهی در دو دهه اخیر جهت ارتقای کیفیت آموزش عالی و دستیابی به هدف‌های نظام‌های دانشگاهی در بسیاری از کشورها به عمل آمده است. تحولات نظام آموزش عالی کشور در دو دهه گذشته از نظر جمعیت دانشجویی و ساختار تشکیلاتی استفاده از ارزیابی دانشگاهی را الزامی کرده است (بازرگان، ۱۳۷۶).

مرکز نقل و هسته اصلی هر نظام آموزشی (دانشگاه) فراگیران (دانشجویان) آن هستند. تمام تلاش‌های بخش‌های مختلف دانشگاه به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار و عملکرد دانشجویان صورت می‌گیرد. دانشجویان به عنوان دروندادهای نظام دانشگاهی دارای ویژگی‌های ممتاز و با اهمیتی هستند؛ وضعیت آنها در هنگام ورود به دانشگاه، رفتارهای آموزشی آنان در حین تحصیل در دانشگاه و قابلیت‌های کسب شده آنان هنگام خروج از محیط آموزشی دانشگاه از مؤلفه‌های مهم و اساسی بوده و شایسته است به نحو مطلوب مورد بررسی علمی قرار گیرد (محمدی و دیگران، ۱۳۸۴، ۱۱۰). پایان نامه نویسی به عنوان یکی از برجسته‌ترین

فعالیت های آموزشی- پژوهشی آکادمیک، اهداف فردی و اجتماعی ویژه ای را تعقیب می کند که دستیابی به آنها رهین بذل توجه، برنامه ریزی همه جانبه، تمهید شرایط و امکانات مناسب، تأمین و تدارک بسترها و زیرساخت های مورد نیاز کشور است. تردیدی نیست که شناسایی مشکلات و پیچ و خمهای پیدا و پنهان پایان نامه نویسی پیش درآمد مهمی برای اقدامات بعدی خواهد بود و بالطبع نقش تعیین کننده ای در نحوه مواجهه با این مشکلات و اتخاذ تدابیر لازم در جهت رفع کاستی های موجود و احتمالی آن خواهد داشت (شاملی و دیگران، ۱۳۸۳، ۱۴۴).

۱-۲- بیان مسأله

سالهاست که بحث توجه به تحقیقات در جامعه مطرح است و تلاش های زیادی نیز صورت گرفته و ساختارهای زیادی در سازمانها طراحی شده است، ولی در عمل، ساختارها و تلاش ها کمتر به نتیجه عملی رسیده است (سلطانی، ۱۳۸۰). به نظر می رسد که دانشگاهها نیز نتوانسته اند رسالت پژوهشی خود را به درستی به منصفه ظهور برسانند، چرا که دانشگاهها در بوجود آوردن زمینه های لازم برای پژوهش در دانشگاه و جامعه نقش تعیین کننده ای دارند (بزاز به نقل از طیبی، ۱۳۸۳). یکی از دلایل عدم استفاده از یافته های پژوهشی پایین بودن کیفیت پژوهش است. چنانچه پژوهش های انجام شده از کیفیت لازم برخوردار نباشند به طور طبیعی شاهد پدیده ای با عنوان کاربست پژوهشی نخواهیم بود (بزاز به نقل از مهر محمدی، ۱۳۸۳)، بنابراین لزوم ایجاد یک سیستم مناسب و کارآمد ارزشیابی در نظام آموزش عالی با توجه به ویژگی ها، شرایط و زمینه خاص نظام دانشگاهی در جهت آگاهی از وضعیت موجود و بهبود و ارتقاء کیفیت آموزشی و پژوهشی آن ضروری به نظر می رسد. از آنجایی که میزان مقبولیت و سطح کیفیت یک دانشگاه در درجه اول به وضعیت دانشجویان آن بستگی دارد، بنابراین یکی از عوامل مهم مورد ارزیابی، دانشجویان هستند (محمدی و دیگران، ۱۳۸۴، ۱۱۰ و ۱۲).